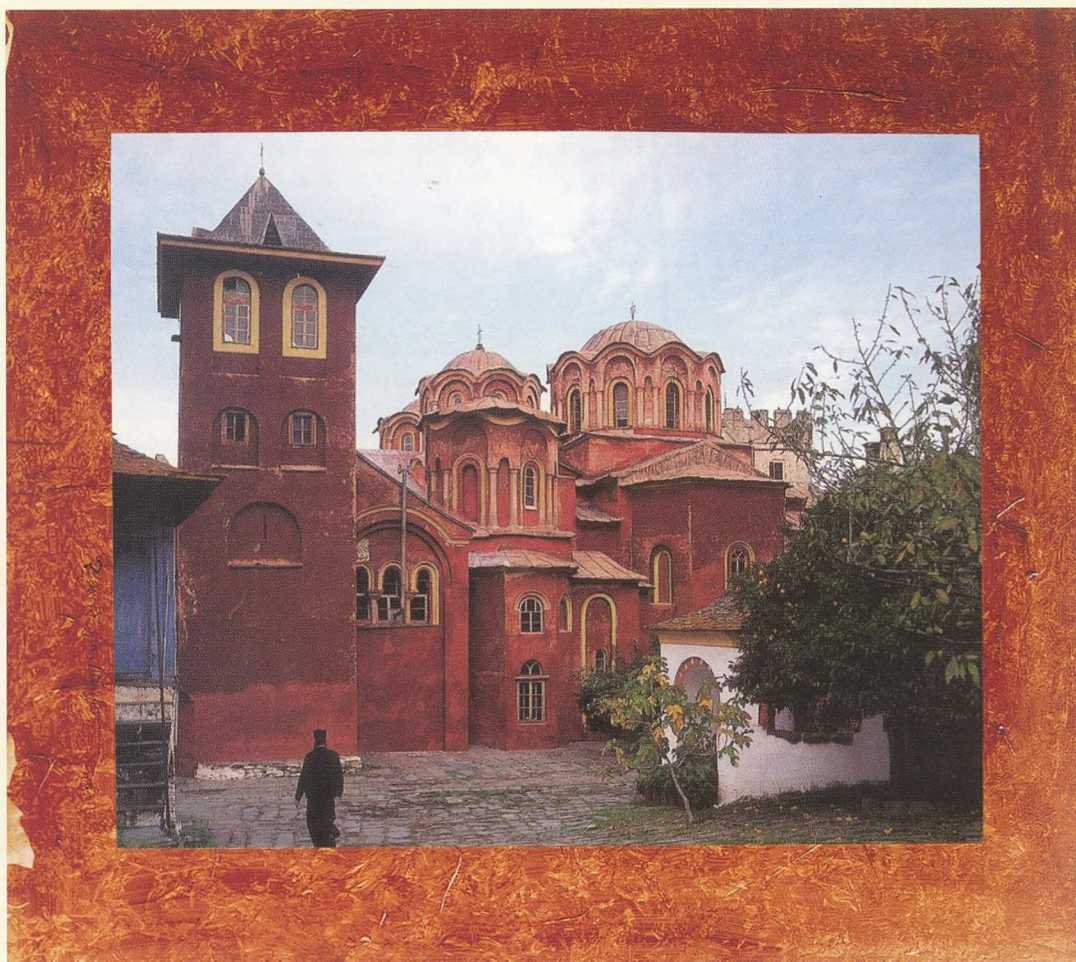

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για την προστασία του περιβάλλοντος
και της πολιτιστικής κληρονομιάς

Μέλος των: *Europa Nostra, European Environmental Bureau (EEB),
International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (UNC)*

Από τον τόμο "Μονή Βατοπαιδίου: Ιστορία και Τέχνη", Άγιο Όρος, 1996.

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2003
• ΕΤΟΣ 31 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 9 • €0.01

• Ημερίδα Εκκλησιαστικής Αρχιτεκτονικής

Το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς διοργανώνει στο Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν ημερίδα για την Εκκλησιαστική Αρχιτεκτονική και Διακόσμηση τη Δευτέρα 5 Μαΐου 2003. Είναι μεγάλη μας χαρά και τιμή ότι στις εργασίες της ημερίδας θα παραστεί ο Οικουμενικός Πατριάρχης, κ.κ. Βαρθολομαίος, ο οποίος θα απευθύνει ομιλία προς τους συμμετέχοντες το απόγευμα της ίδιας ημέρας. Ειδικό επισημειωμένο όπως ο Ομότιμος Καθηγητής ΕΜΠ Χαράλαμπος Μπούρας, ο Αναπληρωτής Καθηγητής Πέτρος Κουφόπουλος, ο Αρχιτέκτων-Αναστηλωτής Σταύρος Μαμαλούκος και άλλοι θα μιλήσουν τόσο για τις παραδόσεις της ορθόδοξης αρχιτεκτονικής και διακόσμησης, όσο και για τις τάσεις και τα προβλήματα στις αναστηλώσεις και τη διακόσμηση. Ο Μητροπολίτης Περγάμου, ο Μητροπολίτης Μόρφου Νεόφυτος, ο πατήρ Νικόλαος Χατζηνικολάου θα προσφέρουν με τις εισηγήσεις τους την πολύτιμη εμπειρία και τις γνώσεις τους. Για περισσότερες πληροφορίες: κα Ειρήνη Γρατσία, επιστημονική γραμματέας ΣΑΚ.

• Συνεργασία Ε.Ε. με INTERAMERICAN

Η συνεργασία Ε.Ε. με την INTERAMERICAN αποδίδει καρπούς! Ο υπεύθυνος για το πρόγραμμα και στέλεχος της INTERAMERICAN, Γιώργος Κυριακόπουλος, εξασφάλισε δωρεά μέλους, ο οποίος συνέδεσε τη δημιουργία αποταμιευτικών λογαριασμών με τρεις σημαντικές δωρεές προς την Ε.Ε. Το ύψος αυτών των δωρεών, με συντηρητικές εκτιμήσεις όσον αφορά στις αποδόσεις των επενδύσεων με τις οποίες συνδέονται, θα ξεπεράσει το ποσό των €10.270,00 συνολικά.

• Συνεργασία Ε.Ε. με IPCA

Σας θυμίζουμε ότι η Ε.Ε., σε συνεργασία με την Intercontinental Private Clubs Affiliates (IPCA), προσφέρει στα ταμειακά ενήμερα μέλη της το δικαίωμα να αποκτήσουν την κάρτα Exclusive Passport Visa. Η κάρτα είναι συμβεβλημένη με πολλά εστιατόρια, ξενοδοχεία, γνωστά καταστήματα και επιχειρήσεις, διαγνωστικά κέντρα, γυμναστήρια, γκαλερί, μουσεία, κτλ. Έχει συμφωνηθεί ότι το 20% περίπου από τα πιστοποιημένα κέρδη της Τράπεζας από τη χρήση της κάρτας θα αποδίδονται στην Ε.Ε. ως ενίσχυση για την πραγματοποίηση των σκοπών της. Όσα μέλη ενδιαφέρονται να αποκτήσουν την κάρτα μπορούν να επικοινωνούν με τη Γραμματεία προκειμένου να τους δοθεί το ειδικό έντυπο με την αίτηση για την έκδοση της κάρτας.

► ΝΑΙ! Μας νοιάζει!

Το Σάββατο 17 Μαΐου παιδιά από όλη την Αττική που συμμετείχαν στο πρόγραμμα «Φυσικό Περιβάλλον: μας νοιάζει στ' αλήθεια;» έρχονται να δώσουν την απάντησή τους, κάνοντας πράξη το ΝΑΙ! Μας νοιάζει! Η εκδήλωση που υποστηρίζεται οικονομικά από την Coca-Cola Hellas θα πραγματοποιηθεί στο κέντρο της Αθήνας και θα διαρκέσει 2 ώρες. Για πληροφορίες και δηλώσεις συμμετοχής: Βάλια Στεργιώτη, 25540 32491 ή στη Γραμματεία της Ε.Ε.

► Συνάντηση Διεθνής Συλλόγου Δαντέλας

Ο Διεθνής Σύλλογος Δαντέλας κοπανελιού και βελόνας, OIDFA HELLAS, καλεί όλους τους ενδιαφερομένους στην πρώτη του ενημερωτική συνάντηση με τον τύπο σχετικά με το διεθνές συνέδριο-έκθεση στην Αθήνα το 2006. Η συγκέντρωση θα πραγματοποιηθεί στις αίθουσες της Ε.Ε., στις 26 Μαΐου 2003, στις 11:30 π.μ.

► “Ελαφροπάτητα”

Θυμίζουμε στα τακτικά μέλη της Ε.Ε. ότι μπορούν να απευθύνονται στη Γραμματεία για ένα αντίτυπο του βιβλίου με έκπτωση 25%, δηλαδή €15.

Ένα Μεγάλο Ευχαριστώ

- ♦ Στη Philips Hellas και στο Διευθύνοντα Σύμβουλο της Εταιρείας, Γεώργιο Κρητικό, για την παραχώρηση ενός μηχανήματος προβολής και ηχητικής εγκατάστασης.
- ♦ Στον τεχνικό κ. Γιάννη Ρουμπέση και στην ομάδα του για την ηχητική εγκατάσταση του συστήματος Philips αφιλοκερδώς.
- ♦ Στην πολύτιμη εθελόντριά μας, κυρία Αθηνά Ζιώγα, για την παρουσία της στο περίπτερο της Ε.Ε. στην έκθεση HELECO 2003.
- ♦ Στον κ. Θεόδωρο Πιπιλή, δικηγόρο και μέλος της Επιτροπής Πρωτοβουλίας Κατοίκων Πλάκας, για την αμισθί ανάληψη της υπόθεσης προσφυγής της Ε.Ε. στο Συμβούλιο της Επικρατείας για το «Café Μελίνα» της οδού Λυσίου στην Πλάκα.

“Βράβευση Ε.Ε. από Ακαδημία Αθηνών”

Στις 27 Δεκεμβρίου συναντήθηκαν πολλά μέλη στο εντευκτήριο να γιορτάσουμε την μεγάλη τιμή που μας έκανε η Ακαδημία Αθηνών, βραβεύοντας το έργο της Ε.Ε., κλείνοντας έτσι την τριακονταετία από την ίδρυσή μας. Αξίζει να αναφερθεί εδώ το επεξηγηματικό κείμενο:

«Η Εταιρεία συμπληρώνει εφέτος 30 χρόνια από την ίδρυσή της. Με αδιάκοπη δράση αγωνίστηκε και κατόρθωσε να προστατεύσει και διασώσει

πολλά και σημαντικά μνημεία και φυσικά τοπία της Ελλάδας. Πρώτη επιτυχία της υπήρξε η, μετά από σκληρούς αγώνες, ανάκληση κυβερνητικού διατάγματος κατασκευής μεγάλης μονάδος τσιμεντοβιομηχανίας στα Μέθανα και η ανατροπή των κυβερνητικών σχεδίων βιομηχανοποίησης της Πύλου. Μεταξύ των επιτευγμάτων της διακρίνονται η σωτηρία του Δελφικού τοπίου, σε συνεργασία με άλλες ευρωπαϊκές οργανώσεις, οι αναστηλώσεις σε πολλά ιστορικά μνημεία, όπως στη Νέα Μονή Χίου, στον Όσιο Λουκά Βοιωτίας και στην Παλαιοχώρα Αιγίνης, καθώς και οι προσπάθειες αφύπνισης της κοινής γνώμης για την προστασία της φύσης και της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. Αξιοσημείωτη είναι η συμβολή της στη συνταγματική προστασία του περιβάλλοντος κατά τις δύο μεταπολιτευτικές αναθεωρήσεις του 1975 και 2002, καθώς και τη συμμετοχή της σε δικαστικές μάχες στο Συμβούλιο Επικρατείας για θέματα περιβάλλοντος. Για τη συμπλήρωση τριάντα ετών προσπάθειας με σκοπό τη διάσωση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας μας, απονέμεται βραβείο στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς.»

‘Η Τρίτη Επανάσταση’

του Κώστα Καρρά, Προέδρου της Ε.Ε.

Όταν ιδρύθηκε η Ελληνική Εταιρεία, όσοι ενδιαφέρονταν για το περιβάλλον εθεωρούντο από τους περισσότερους Έλληνες ρομαντικοί και εξωπραγματικοί. Προσέβλεπε ο κόσμος μονομερώς στην ανάπτυξη ώστε να συγκλίνει η χώρα με την Δυτική Ευρώπη.

Σε κάποιους τομείς ένα τμήμα της σύγκλισης έχει ήδη επιτευχθεί. Στον τομέα του περιβάλλοντος όμως η οποιαδήποτε πρόοδος είναι με σπάνιες εξαιρέσεις, (όπως π.χ. στην επιτυχημένη εκστρατεία για την καθαριότητα των θαλασσών και το πρόγραμμα αναστήλωσης αρχαίων μνημείων), μικρότερη από εκείνη που σημειώθηκε στις χώρες με τις οποίες συγκρινόμαστε. Έτσι εξηγούνται τα συχνά διαβήματα Ελλήνων πολιτών προς τον Συνήγορο του Πολίτη ή προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και η προετοιμασία της Επιτροπής για μία σειρά επικριτικών για την Ελλάδα ενεργειών στην «μετα-προεδρική» περίοδο, κατά το δεύτερο ήμισυ του 2003.

Στο εξωτερικό τα δεδομένα αλλάζουν με πρωτοφανή ταχύτητα. Το Λονδίνο, ακολουθώντας την Σιγκαπούρη και τρεις πόλεις στην Νορβηγία, πρόσφατα επέβαλε ένα σοβαρό τέλος σε όποιον χρησιμοποιεί ιδιωτικό αυτοκίνητο στο κέντρο της πόλης μέσα στην ημέρα. Ενώ τα αυτοκίνητα προχωρούσαν με την ταχύτητα των «αλογοκίνητων λεωφορείων του δεκάτου ενάτου αιώνα» μέσα στον πρώτο μήνα εφαρμογής του νέου μέτρου, ο μέσος όρος ταχύτητας διπλασιάστηκε από 9,5 σε 20 μίλια την ώρα, η κυκλοφορία μειώθηκε κατά 20% και η χρησιμοποίηση λεωφορείων αυξήθηκε 14%. Το θέμα δεν είναι δευτερεύουσας σημασίας: μεταξύ 2 και 4% του εθνικού εισοδήματος χάνεται από καθυστερήσεις σε μετακινήσεις στις μεγαλουπόλεις του δυτικού κόσμου.

Ο πολύς Τζώρτζ Μπους, που τόσο μας ενόχλησε με την αρνητική του στάση έναντι της Συμφωνίας του Κιότο δεν έχασε την ευκαιρία πρόσφατα να φωτογραφηθεί μπροστά σ' ένα μοντέλο υδρογονοκίνητου αυτοκινήτου. Προτείνει μάλιστα την εκταμίευση ενός ποσού της τάξεως των \$ 1.2 δις για έρευνα στην χρήση του υδρογόνου, ακολουθώντας έτσι την περσινή πρόταση για εκταμίευση €2.1 δις στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τον Ρομάνο Πρόντι.

Τα θέματα περιβάλλοντος δεν είναι πλέον περιθωριακά σε κανένα σημείο της γης. Την παραγωγική επανάσταση και την πιο πρόσφατη πληροφοριακή την ακολουθεί σήμερα η τρίτη επανάσταση, η περιβαλλοντική. Αναγκάζομαστε να επανεξετάσουμε όλες τις πτυχές των οικονομικών και κοινωνικών μας δραστηριοτήτων υπό το πρίσμα της ανάγκης να δώσουμε προτεραιότητα στην ποιότητα ζωής, αλλά και στη διατήρηση της ίδιας της ζωής έναντι των κινδύνων που

απορρέουν από την επικράτηση του καταναλωτικού μοντέλου στις αναπτυγμένες χώρες και την επιδίωξη του ίδιου οικονομικού επιπέδου στις αναπτυσσόμενες.

Στον αγώνα αυτόν μπορεί να προσφέρει ο καθένας μας, ακόμα και εάν δεν έχει ώρα διαθέσιμη για να λάβει ενεργό μέρος στις δραστηριότητες μιας περιβαλλοντικής οργάνωσης. Απλώς πρέπει να αναγνωρίσει έμπρακτα, ότι όσοι περισσότεροι υποστηρίζουν στόχους περιβαλλοντικούς και οικολογικούς όπως και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, τόσο πιο γρήγορα θα μπορέσει η χώρα να ανταποκριθεί στη πρόκληση της τρίτης αυτής επανάστασης.

Η Ελληνική Εταιρεία δημιούργησε τον θεσμό του «φίλου» για να δώσει την ευκαιρία σε όσους δεν έχουν τον χρόνο ή την δυνατότητα μιας πιο ουσιαστικής στήριξης του έργου της, να συνδεθούν με τις δραστηριότητές μας. Η πρωτοβουλία αυτή στέφθηκε ήδη με ανέλπιστα επιτυχία - από 8 νέους φίλους το 2000, φθάσαμε τους 268 το 2002, ενώ κατά το πρώτο τρίμηνο του 2003 προστέθηκαν άλλοι 216.

Η θεαματική αυτή αύξηση συνδυάστηκε με μία σταθερή αύξηση του αριθμού των δοκίμων και τακτικών μελών διατεθειμένων να λάβουν ενεργό μέρος στις δραστηριότητές μας. Ιδιαίτερη ευχαρίστηση προξένησε η πρόσφατη πρωτοβουλία μελών να προτείνουν την ίδρυση ενός νέου Ειδικού Συμβουλίου για το Θεσμικό Πλαίσιο (ΣΘΕΠ).

Αυξήθηκαν επίσης οι εναλλακτικοί τρόποι με τους οποίους τακτικά μέλη μπορούν να συνδράμουν στο έργο της Ε.Ε. Εγκαινιάσθηκε η πιστωτική κάρτα της IPCA, ενώ προχωρούν τα προγράμματα της Interamerican μέσω των οποίων με ετήσιες αποταμιεύσεις μικρών ποσών η Ε.Ε. θα ενισχυθεί με ένα πολύ μεγαλύτερο, όταν λήγει η περίοδος της συγκεκριμένης ασφάλειας. Η έκδοση «Ελαφροπάτητα» παρουσιάζει επιτυχία, ενώ η αύξηση του αριθμού των μονίμων συνεργατών από 3,5 σε 8,5 μέσα σε δύο χρόνια έχει ενισχύσει αποτελεσματικά το έργο μας, όπως αποδεικνύεται από την συμμετοχή 450 εκπαιδευτικών στο Συμπόσιο για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και περίπου 150 νέων, κυρίως αρχαιολόγων και αρχιτεκτόνων, στην σειρά μαθημάτων για τα μνημεία των Αθηνών.

Όλοι όσοι είμαστε μέλη της Ελληνικής Εταιρείας βλέπουμε με ικανοποίηση να διευρύνεται σταδιακά η πεποίθηση ότι η ενασχόληση με το περιβάλλον δεν αποτελεί πάρεργο, αλλά αντίθετα ουσιαστική δραστηριότητα οποιουδήποτε πολίτη, αναγκαία για την επιτυχή αντιμετώπιση της τρίτης επανάστασης, που είναι και η κρίσιμότερη πρόκληση του εικοστού πρώτου αιώνα.

Ο Πρόεδρος και το Διοικητικό Συμβούλιο της Ελληνικής Εταιρείας ευχαριστούν θερμά τον κ. Γιώργο Δραγώνα για την ευγενική προσφορά του να αναλάβει την προετοιμασία, επιμέλεια και παραγωγή των τευχών του Ενημερωτικού Δελτίου της Ε.Ε. για το παρόν έτος.

‘Οι δικοί μας άνθρωποι’

ΜΑΡΙΑ ΚΑΡΑΒΙΑ

Φωτό: ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ

Γεννήθηκε στην Αθήνα. Ασχολήθηκε νωρίς με τη δημοσιογραφία. Έχει ταξιδέψει σε διάφορες χώρες (Ινδία, Ταϊλάνδη, Κίνα, Μέση Ανατολή) σε αποστολές των εφημερίδων «Μεσημβρινή», «Καθημερινή» και του περιοδικού «Εικόνες», εντύπων με τα οποία συνδέθηκε από την αρχή της σταδιοδρομίας της. Στο διάστημα της δικτατορίας έζησε στο Λονδίνο όπου εργάστηκε στην Ελληνική Υπηρεσία του BBC και στο αγγλόφωνο περιοδικό «Greek Report». Έχει σπουδάσει Ιστορία της Τέχνης. Παράλληλα με τη δουλειά της σε εφημερίδες και περιοδικά, εργάστηκε στο Τρίτο Πρόγραμμα της Ελληνικής Ραδιοφωνίας επί διευθύνσεως Μάνου Χατζιδάκη και στην Ελληνική Τηλεόραση Ι, όπου από το 1975 έως το 1987 ήταν υπεύθυνη για τον προγραμματισμό, την έρευνα και την παρουσίαση των εβδομαδιαίων εκπομπών «Εικόνες» και «Εικαστικά».

Έως το 1997, έγραφε χρονογράφημα στο κυριακάτικο φύλλο της εφημερίδας «Καθημερινή» με συχνές αναφορές σε θέματα περιβάλλοντος. Το 1996 πραγματοποίησε για την NET την τετράωρη τηλεοπτική σειρά «Οδησός», που υπήρξε η πρώτη εκτενής έρευνα για τον ελληνισμό της περιοχής. Το 1998 κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις «Άγρα» το βιβλίο της, «Οδησός, η λησμονημένη πατρίδα», ένα από τα δύο επικρατέστερα βιβλία για το κρατικό βραβείο 1999, στην κατηγορία της Μαρτυρίας. Έχει γράψει επτά βιβλία, κάποια από τα οποία κυκλοφορούν σε επανεκδόσεις. Είναι Πρόεδρος του Συμβουλίου Επικοινωνίας από το 2002 και από το 1995 μέλος του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ε.Ε.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΡΑΠΗΣ

Ο Γεράσιμος Αράπης είναι μέλος του Συμβουλίου Φυσικού Περιβάλλοντος και παρακολουθεί τα θέματα Γεωργίας και Περιβάλλοντος. Είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Οικοτοξικολογίας στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διευθυντής του Εργαστηρίου Οικολογίας και Προστασίας Περιβάλλοντος και Αναπληρωτής Διευθυντής του Τομέα Φυτοπροστασίας και Περιβάλλοντος. Έχει δημοσιεύσει πάνω από 90 επιστημονικά άρθρα σε διεθνή περιοδικά και γνωρίζει γαλλικά, αγγλικά και ισπανικά. Γεννήθηκε το 1954 στον Πειραιά όπου και έζησε τα μαθητικά του χρόνια. Είναι Πτυχιούχος του Βιολογικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών και απέκτησε Διδακτορικό Δίπλωμα στη Γαλλία, Πανεπιστήμιο Paris VII, στον τομέα της Τοξικολογίας Περιβάλλοντος.

Στο Παρίσι ξεκίνησε την επαγγελματική του δραστηριότητα, διαμένοντας εκεί συνολικά 10 χρόνια. Ακολούθως, με διετή υποτροφία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετεκπαιδεύτηκε στο Βέλγιο σε θέματα Ραδιοοικολογίας, στο Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών Mol, και Γεωργικής Οικοτοξικολογίας, στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Genbloux. Ασχολήθηκε για δύο χρόνια με τεχνικές απορρύπανσης υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων στην Ισπανία, στο Κέντρο Περιβαλλοντικών Ερευνών της Μαδρίτης. Η παραμονή του στο εξωτερικό ολοκληρώθηκε στις Η.Π.Α., Τμήμα Περιβαλλοντικής Χημείας Νέας Υόρκης (CUNY), όπου για ένα περίπου χρόνο μελέτησε τη ρύπανση με βαρέα μέταλλα.

Στην Ελλάδα επέστρεψε πριν από 11 χρόνια και σήμερα διαμένει στο Ελληνικό. Ενδιαφέρεται για τα κοινά της συνοικίας του και από το 2000-2002 διετέλεσε πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων του 2ου Γυμνασίου Ελληνικού και

κατά την παρούσα περίοδο είναι πρόεδρος του εκπαιδευτικού συλλόγου «ΠΡΟΟΔΟΣ» Αγίας Παρασκευής Ελληνικού. Είναι παντρεμένος με τη Charlotte Laroche και έχει δύο παιδιά, τη Δανάη και τον Δημήτρη.

ΛΥΔΙΑ ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ-ΚΑΡΡΑ

Σπούδασε Κοινωνιολογία, Πολιτικές Επιστήμες και Ιστορία στη Σορβόνη και στο University College, Λονδίνο. Η μεταπτυχιακή διατριβή της με θέμα «Γυναίκες στον Κόσμο της Αλεξιάδος» της Άννας Κομνηνής διακρίθηκε. Η μελέτη της για τον βίο της Αγίας Αθανασίας Αιγίνης του 9ου αιώνα εκδόθηκε από τα Πανεπιστήμια του Λονδίνου και της Αυστραλίας καθώς και μελέτη της για την Πλάκα από την UNESCO. Άρθρα της για ιστορικά και πολιτιστικά θέματα έχουν δημοσιευθεί στον «Observer» του Λονδίνου και στην «Καθημερινή».

Το 1992 εκλέχθηκε Πρόεδρος του Ελληνικού Πολιτιστικού Κέντρου Λονδίνου (Συνομοσπονδία 11 πολιτιστικών οργανώσεων στην Βρετανία), υπεύθυνη για τον εορτασμό των 2.500 χρόνων της Δημοκρατίας. Τότε παραδόθηκε αντίγραφο στήλης του Ευκλείδη για μόνιμη έκθεση στην Βουλή των Κοινοτήτων και η Αθηναϊκή Τριήρης έπλευσε στον Τάμεση, χαρίζοντας πρωτοσέλιδα στον Βρετανικό Τύπο. Μαθήτευσε κοντά σε Βρετανούς σκηνοθέτες και από το 1985 αφιερώθηκε στην σκηνοθεσία ταινιών ντοκιμαντέρ. Οι 10 ταινίες της έχουν αποσπάσει αμερικανικά και ευρωπαϊκά βραβεία. Από τα έσοδα της προβολής της ταινίας της «Το Θεοβάδιστο Όρος Σινά» στην Αμερική αναστηλώθηκε η μεσαιωνική Τράπεζα της Μονής. Οι ταινίες «Sir Steven Runciman, Γέφυρα στην Ανατολή» και «Πάτμος, Απόηχοι της Αποκαλύψεως» εξακολουθούν να προβάλλονται διεθνώς και έχουν περιληφθεί στο πρόγραμμα διεθνών Πανεπιστημίων. Με την πρόσφατη οικολογική σειρά ταινιών, «Το Τραγούδι της Φώκιας», απέσπασε ευρωπαϊκό βραβείο καλύτερης ταινίας

για τη φύση, ενώ το «Πέρα από τα Συρματοπλέγματα» διάκριση για το δομημένο περιβάλλον.

Το 1972, μετά από διετή προετοιμασία, ίδρυσε με τον σύζυγό της Κώστα Καρρά την Ελληνική Εταιρεία. Από τότε μετέχει ενεργά στο έργο της, πρωτοστατώντας επί 8 έτη στον αγώνα για την σωτηρία της Πλάκας. Μετά την εγκατάστασή της στην Ελλάδα, εξελέγη το 2000 στο Διοικητικό Συμβούλιο και είναι μέλος του Συμβουλίου Επικοινωνίας, της Επιτροπής Κτιρίου και της Επιτροπής Πρωτοβουλίας Κατοίκων Πλάκας.

ΔΡΑΣΗ

«Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΣΠΕ)»

Ο ανοιχτάτικός προγραμματισμός του ΣΠΕ (Μάρτιος-Απρίλιος-Μάιος 2003) περιλαμβάνει τον «εφοδιασμό» των σχολείων-μελών των δύο Δικτύων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που συντονίζει η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ («ΤΟ ΣΠΟΡΑΚΙ, πηγή ζωής» και «Ο ΝΑΥΤΙΛΟΣ ταξιδεύει...»), με το ανανεωμένο παιδαγωγικό υλικό, το οποίο σχεδιάστηκε και παρήχθη από τις αντίστοιχες δύο Παιδαγωγικές Ομάδες των εν λόγω Δικτύων. Περιλαμβάνει, επίσης, τη διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων για τους εκπαιδευτικούς που συμμετέχουν σε αυτά, τα οποία θα πραγματοποιηθούν τόσο στην Αθήνα, όσο και στην περιφέρεια. Παράλληλα, το ΣΠΕ αναζητεί χορηγό για την έκδοση των πρακτικών του Πανελληνίου Συμποσίου με θέμα «Σχεδιασμός και Παραγωγή Παιδαγωγικού Υλικού για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση».

«Πανελλήνιο Συμπόσιο ΣΠΕ: Θερμές ευχαριστίες»

Το ΣΠΕ θα ήθελε να εκφράσει τις θερμές του ευχαριστίες σε

όλους όσους συνεργάστηκαν, βοήθησαν και συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο εξαιρετικά επιτυχημένο στο Πανελλήνιο Συμπόσιο με θέμα «Σχεδιασμός και Παραγωγή Παιδαγωγικού Υλικού για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση» (Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 21-23/02/2003) και συγκεκριμένα:

- ♦ Στον **Πρύτανη, κ. Βασίλειο Μπένο**, καθώς και σε όλους τους συνεργάτες του **Πανεπιστημίου Πειραιώς**, ιδιαίτερα στην Αναπληρώτρια καθηγήτρια **Φανή Σακελλαριάδου**, Αντιπρόεδρο του ΣΦΥΠ.
- ♦ Στη **Διεύθυνση Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Καινοτόμων Δραστηριοτήτων – Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας** και ειδικά στον **κ. Ηλία Παναγιωτόπουλο** και την **κα Φρόσω Φλέγκα**, για τη συνεργασία τους στην ενημέρωση των εκπαιδευτικών.
- ♦ Στην **Τιμητική Επιτροπή** του Συμποσίου και συγκεκριμένα στα **Υπουργεία Αιγαίου, Μακεδονίας - Θράκης, ΠΕΧΩΔΕ, Πολιτισμού** και στο **Παιδαγωγικό Ινστιτούτο**.
- ♦ Στην **Επιστημονική Επιτροπή του Συμποσίου**, κ.κ. Αθανασία Αρτέμη, Βασάλα Βιβή, Δανάση-Αφεντάκη Αντώνη (Πρόεδρος), Θεοδωρίδη Μένη, Κалаϊτζίδη Δημήτρη, Καλκάνη Γιώργο, Κατσίκη Απόστολο, Κεκέ Ηρώ, Κουλαϊδή Βασιλή,

Μάργαρη Νίκο, Μαργαριτούλη Άννα, Ματσαγγούρα Ηλία, Μοδινό Μιχάλη, Μπαγάκη Γιώργο, Μπελεσιώτη Νίκη, Μυλωνά Σάκη, Ουζούνη Κωνσταντίνο, Παντή Γιάννη, Παπαδημητρίου Βάσω, Πυροβέτση Μυρτώ, Σακελλαριάδου Φανή, Σιγάλα Χρήστο, Σκαναβή Κωνσταντίνα, Σκούλλο Μιχάλη, Σταθόπουλο Παναγιώτη, Τρικαλίτη Αγγελική, Φλογαίτη Ευγενία, Φουσέκη Έφη, Χοντολίδου Ελένη, Χρηστίδου Βασιλεία και Χρυσάφιδη Κωνσταντίνο.

- ♦ Στην **Οργανωτική Επιτροπή του Συμποσίου**, κ.κ. Δημόπουλο Κώστα, Κασιάρου Εύα, Κούσουλα Γιώργο, Μάναλη Παντελή, Ορφανοπούλου Νατάσα, Παπαπαύλου Θεοδωρή, Πλατανισιώτη Σοφία, Σχίζα Κωνσταντίνα, Τσιτιρίδου Εύη, Φραντζή Αντιόπη, Ψαλλιδά Βασίλη (Πρόεδρος).
- ♦ Στην **Υφυπουργό ΠΕΧΩΔΕ**, κα **Ροδούλα Ζήση**, για την οικονομική υποστήριξη του Συμποσίου με το ποσό των €3.000.
- ♦ Στο παιδικό ένθετο «**ΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ πάνε παντού**» της εφημερίδας «**ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ**», που υπήρξε ο χορηγός επικοινωνίας του Συμποσίου.
- ♦ Στους **συνεργάτες και εθελοντές** κ.κ. Παναγιώτα Καγκάλη, Μαίρη Ηλιοπούλου, Αυγερινό Γεωργόπουλο, Νίκο Γουλόπουλο, Ειρήνη Γρατσία, Χριστίνα Λάσκαρη και Νάνσυ Σπύρτζη, καθώς και στα μέλη της **Γραμματείας της Ελληνικής Εταιρείας**, κ.κ. Βάσω Λυμπερίδη, Ζωή Κουμπούλη και Δήμητρα Μαυρίκου.
- ♦ **Σε όλους τους παλαιούς και νέους φίλους της Ελληνικής Εταιρείας, εκπαιδευτικούς και μη, που παρακολούθησαν τις εργασίες του και συνεισέφεραν στο εξαιρετικά θετικό αποτέλεσμα.**
- ♦ Τέλος, στην συνεργάτιδα μας κα **Εύη Τσιτιρίδου**, η οποία με επιμονή και υπομονή, ευγένεια και πειστικότητα, πολύωρη δουλειά και αξιόπαινη μεθοδικότητα, μετέτρεψε μία πολύτιμη ιδέα και όραμα σε πραγματικότητα.

«Συμβούλιο Επικοινωνίας (ΣΕΠΙ)»

Στο κτίριο της Ε.Ε. εγκαινιάστηκε τη Δευτέρα 3 Φεβρουαρίου πρωτότυπη έκθεση από χειροποίητες λάμπες κατασκευασμένες από φυσικά υλικά. Η έκθεση διήρκεσε έντεκα μέρες και ολοκληρώθηκε με επιτυχία, αποσπώντας θετικά σχόλια. Τίτλος της έκθεσης Φως στα Κύθηρα και δημιουργός ο Jens Gottstein. Κυρίαρχα υλικά των φωτιστικών ήταν το ξύλο, η πέτρα, τα όστρακα, τα κεραμικά, διάφορα μέταλλα αλλά και άλλα φυσικά υλικά. Ο καλλιτέχνης μας πληροφόρησε ότι όλα τα παραπάνω υλικά σε συνδυασμό ή και μεμονωμένα ανακυκλώνονται και διαμορφώνονται ανάλογα ώστε να προσαρμόζονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στις κατασκευές. Η έκθεση έδωσε την ευκαιρία σε πολλούς ανθρώπους από τα Κύθηρα και σε Αθηναίους που έχουν σχέση με το νησί να επισκεφτούν την Ε.Ε. και να μάθουν για τις δραστηριότητές της, λοικετοί από τους οποίους εγγράφηκαν μέλη και φίλοι. Ήταν, λοιπόν, μια καλή ευκαιρία να αποκτήσουμε στενότερους δεσμούς με το ενδιαφέρον αυτό νησί.

Μέσα στις δραστηριότητες του ΣΕΠΙ ήταν η ετοιμασία για τη μεγάλη φωτογραφική έκθεση του τριαντάχρονου έργου της Ε.Ε. Η έκθεση θα πλαισιωθεί από παράλληλες δραστηριότητες, στόχος των οποίων θα είναι να φέρει το ευρύτερο κοινό σε επαφή με το έργο της Ε.Ε. Μετά την Αθήνα, η έκθεση θα ταξιδέψει στις πόλεις όπου δραστηριοποιούνται τοπικές επιτροπές

της Ε.Ε., με σταθμό στη Θεσσαλονίκη το φθινόπωρο, και όπου αλλού ζητηθεί. Ενδιαφέρον έχει δείξει ο Δήμος Ψυχικού.

“Επιτροπή Πρωτοβουλίας Κατοίκων Πλάκας”

Σημαντική δράση είχε η Επιτροπή Πρωτοβουλίας Κατοίκων Πλάκας κατά το τελευταίο τρίμηνο. Στις 21 Ιανουαρίου, μέλη της Επιτροπής συναντήθηκαν με τον κ. Γιάννη Κаланτίδη, Πρόεδρο & Διευθύνοντα Σύμβουλο της Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων Αθήνας Α.Ε. (ΕΑΧΑ). Η συζήτηση έδωσε την ευκαιρία στα μέλη να παρουσιάσουν τους προβληματισμούς τους σχετικά με τις επικείμενες αλλαγές στον κυκλοφοριακό χάρτη της Αθήνας. Ειδικά για τη βελτίωση της κυκλοφορίας στην Πλάκα, προτάθηκε η ιδέα να συνεργαστεί η Επιτροπή με έναν συγκοινωνιολόγο, με τη βοήθεια του οποίου θα επεξεργαστούν ιδέες προς βελτίωση.

Στις 23 Ιανουαρίου, η Επιτροπή έκοψε την Πρωτοχρονιάτικη πίτα της, παρουσία αρκετών κατοίκων της Πλάκας. Η εκδήλωση διανθίστηκε με παραδοσιακή μουσική από μαθητές του Μουσικού Γυμνασίου Παλλήνης, οι οποίοι έπαιξαν παραδοσιακά όργανα και τραγούδησαν σκοπούς από διάφορες γωνίες της Ελλάδας.

Στις 26 Φεβρουαρίου, μέλη της Επιτροπής συναντήθηκαν με τη Δήμαρχο Αθηναίων, κα Ντόρα Μπακογιάννη, στο Δημαρχείο. Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν τη Δήμαρχο για τα προβλήματα που ταλανίζουν την περιοχή της Πλάκας και πρότειναν συγκεκριμένες λύσεις για την αντιμετώπισή τους. Η Δήμαρχος πρότεινε τη συνάντηση της Επιτροπής με τους αρμόδιους αντιδημάρχους προκειμένου να επιληφθούν των θεμάτων.

Το απόγευμα της 26ης Φεβρουαρίου, η Επιτροπή οργάνωσε τη διάλεξη του αρχιτέκτονα - ομότιμου καθηγητή ΕΜΠ, κ. Αλέξανδρου Παπαγεωργίου, ο οποίος μίλησε για τα έργα του Πικιώνη στην Ακρόπολη. Μέσα από πλούσιο φωτογραφικό υλικό, ο κ. Παπαγεωργίου παρουσίασε στο πολυπληθές ακροατήριο το έργο του Πικιώνη στην Ακρόπολη και στο λόφο του Φιλοπάππου, μιλώντας ταυτόχρονα για τις αρχιτεκτονικές και φιλοσοφικές πτυχές του έργου του.

Από την εκδήλωση κοπής πίτας της Επιτροπής Πρωτοβουλίας Κατοίκων Πλάκας

“Οι σελίδες αυτές έχουν ως στόχο να εκθέσουν ή να εκθειάσουν μερικά από τα σοβαρότερα θέματα που απασχολούν την κοινή γνώμη”

“Ιερά Μονή Χρυσοπηγής: Μοναχισμός και Προστασία του Περιβάλλοντος”

Η Ιερά Μονή Χρυσοπηγής στα Χανιά ιδρύθηκε το έτος 1600 και για τέσσερις αιώνες υπήρξε πηγή πνευματικής ζωής και κοινωνικής δράσης για την Κρήτη. Τα τελευταία εικοσιπέντε χρόνια η Χρυσοπηγή λειτουργεί ως γυναικείο μοναστήρι, του οποίου σημαντικός τομέας δράσης είναι η καλλιέργεια της γης με οικολογικές μεθόδους.

Η βιολογική γεωργία συνίσταται στην παραγωγή φυσικών και ποιοτικών γεωργικών προϊόντων, χωρίς τη χρήση χημικών λιπασμάτων και φαρμάκων, που επιβαρύνουν το περιβάλλον, αλλά ήπιων μέσων καλλιέργειας και οργανικών προϊόντων φυτοπροστασίας και λίπανσης. Σήμερα στη Μονή Χρυσοπηγής καλλιεργείται με μεθόδους βιολογικής γεωργίας όλη η έκταση που περιβάλλει το μοναστήρι, περίπου 130 στρέμματα γης, η οποία περιλαμβάνει κυρίως ελαιόδεντρα και μανταρινιές αλλά και πορτοκαλιές, αβοκάντο, συκιές και λαχανόκηπους.

Τα προϊόντα της Μονής που διατίθενται στο εμπόριο (ελαιόλαδο, μανταρινία και αβοκάντο) συνοδεύονται από κατάλληλη συσκευασία και παρουσίαση, ώστε να πληροφορείται ο καταναλωτής για το πρόγραμμα βιολογικής καλλιέργειας, την εξαιρετική σημασία που έχει για την ψυχοσωματική υγεία του ανθρώπου και τη σχέση του με την ορθόδοξη παράδοση του τόπου μας. Στόχος του προγράμματος αυτού είναι να αποτελέσει παράδειγμα για τα υπόλοιπα μοναστήρια της Κρήτης - ενδεχομένως και για τα εκτός του νησιού - καθώς επίσης και για τα κτήματα των γύρω χωριών και της ευρύτερης περιοχής. Στη Μονή Χρυσοπηγής εφαρμόζεται επίσης πρόγραμμα

περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, στο οποίο συμμετέχουν σχολεία και νέοι από την Ελλάδα και το εξωτερικό, οι οποίοι μαθαίνουν στο μοναστήρι πώς βιώνεται η έννοια της προστασίας του περιβάλλοντος στην Ορθόδοξη Εκκλησία και Παράδοση. Στο πλαίσιο αυτό, έχει οργανωθεί και το «Κέντρο Ορθοδοξίας και Οικολογίας», ένας ειδικός χώρος κατάλληλος για την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για νέους. Η μαρτυρία της Μονής Χρυσοπηγής στον τομέα του περιβάλλοντος λειτουργεί ως ουσιαστικός τρόπος μετάγγισης ζωτικών μηνυμάτων της ορθόδοξης ζωής και θεολογίας στον πνευματικά αλλά και περιβαλλοντικά ασταθή σημερινό κόσμο.

Από την Ιερά Μονή Χρυσοπηγής

“Η Όσσα στο Internet”

Ο παραδοσιακός οικισμός της Όσσας του νομού Θεσσαλονίκης διαθέτει πλέον τη δική του ηλεκτρονική σελίδα στο διαδίκτυο με πληροφορίες από την αρχαιότητα έως σήμερα και με ιδιαίτερη μνεία στην αρχιτεκτονική κληρονομιά του οικισμού. Η διεύθυνση της σελίδας είναι www.aw.gr, όπου επιλέγουμε την ενότητα «Οικοτουρισμός» και αμέσως μετά στα περιεχόμενα το θέμα «Όσσα: Η κληρονομιά που χάνεται...». Επιπλέον, ο Σύλλογος Οσσαίων μάς ενημέρωσε ότι έχουν ανακοινωθεί από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου, τα οποία αφορούν στις ορεινές περιοχές της Περι-

φέρειας και στα οποία συμπεριλαμβάνεται το Μέτρο 6.6 «Ανακαίνιση και Ανάπτυξη Χωριών, Προστασία και Διατήρηση της Αγροτικής Κληρονομιάς». Το παραπάνω μέτρο χρηματοδοτεί την ανάπτυξη παραδοσιακών οικισμών και την αναστήλωση – αποκατάσταση δημοσίων και ιδιωτικών παραδοσιακών κτιρίων. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να πάρουν πληροφορίες στην ιστοσελίδα www.perkm.gr ή όσον αφορά στο νομό Θεσσαλονίκης από την Αναπτυξιακή Εταιρεία Νομού Θεσσαλονίκης στο τηλ. 2310.412.050.

Άγγελος Μήτσας
Μέλος Παραρτήματος Θεσσαλονίκης Ε.Ε.

“Το Πρώην 401 Στρατιωτικό Νοσοκομείο Κινδυνεύει” (Δεινοκράτους-Ιατρίδου, Κολωνάκι)

Φωτογραφικό αρχείο ΣΑΚ/2002

Το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (ΣΑΚ) αγωνίζεται τον τελευταίο χρόνο για την προστασία ενός από τα τελευταία ιστορικά σύνολα του 19ου αιώνα και της αρχής του 20ου αιώνα στην Αθήνα. Πρόκειται για μία έκταση 11 στρεμμάτων, η οποία περιλαμβάνει 14 κτίρια του 19ου και 20ού αιώνα, τα περισσότερα μονώροφα, λιθοκτίστα με κεραμοσκεπείς στέγες. Αρχικά το συγκρότημα των κτιρίων λειτούργησε ως Στρατιωτική Ακαδημία Υπαξιωματικών, από την οποία απεφοίτησαν αρκετοί αξιωματικοί που διακρίθηκαν σε διάφορους πολέμους. Αργότερα το συγκρότημα μετετράπη σε στρατιωτικό νοσοκομείο και με αυτή τη χρήση λειτούργησε για πάνω από 70 χρόνια, μέχρι το 1971. Έκτοτε χρησιμοποιείται μερικώς από την Εκκλησία της Ελλάδος, στην οποία ανήκει, ως Εκκλησιαστικό Λύκειο και Γυμνάσιο.

Η αρχιτεκτονική και πολεοδομική αξία του συγκροτήματος είναι σημαντική. Τα κτίρια είναι αξιόλογα δείγματα της Γαλλικής στρατιωτικής αρχιτεκτονικής εκείνης της εποχής, και, ως σύνολο, το συγκρότημα έχει έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα. Επιπλέον, η αραιή δόμηση της έκτασης, που σημειωτέον διαθέτει και αρκετό πράσινο, δημιουργεί ένα χώρο αναπνοής σε μια ιδιαίτερα πυκνοδομημένη περιοχή που περιλαμβάνει, εκτός από πολυκατοικίες, και τρία νοσοκομεία (Ναυτικό Νοσοκομείο, ΝΙΜΤΣ και Ευαγγελισμό) καθώς και το πολυσύχναστο και επεκτεινόμενο Μέγαρο Μουσικής.

Η 1η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων και η Διεύθυνση Λαϊκού Πολιτισμού του Υπουργείου Πολιτισμού πρότειναν τον χαρακτηρισμό των κτιρίων. Η προοπτική της κατεδάφισης του συγκροτήματος και η ανέγερση πολυτελούς πολυώροφου ξενοδοχείου 750 κλινών από την Εκκλησία της Ελλάδος φαντάζει απίστευτη είναι όμως πολύ πιθανή. Το Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων μοιράστηκε στα δύο. Τα μισά μέλη προτείνουν τη διατήρηση του συνόλου ενώ τα άλλα μισά προτείνουν την κήρυξη 3,5 κτιρίων. Η τελική απόφαση θα ληφθεί από τον Υπουργό Πολιτισμού.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, αντίθετη προς την κατεδάφιση των κτιρίων, παρότρυνε την Εκκλησία της Ελλάδος και τις αρμόδιες αρχές με επιστολές να μην προχωρήσουν στην έγκριση

και εφαρμογή μιας τέτοιας αποκρουστικής ιδέας. Πρότεινε μάλιστα την αποκατάσταση των υπάρχοντων κτισμάτων και τη δημιουργία ενός πολυτελούς «hôtel de charme», κατηγορίας ξενοδοχείου που λείπει παντελώς από την Αθήνα σε αντίθεση με άλλες Ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Ως ύστατη προσπάθεια στάλθηκε επιστολή προς τον υπουργό πολιτισμού «για να κάνει την αποφασιστική τομή σε ένα θέμα που δεν έχει μόνο ξεχωριστή σημασία για την ιστορία και την περιβαλλοντική ποιότητα αυτής της πόλης, αλλά και που, με το διχασμό που έχει προκαλέσει, έχει αναχθεί σε σύμβολο του αγώνα για την προστασία του πολιτισμού της πόλης». Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι ο πολιτιστικός σύλλογος ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ, το ελληνικό τμήμα του ICOMOS, ο Σύλλογος των Ελλήνων Αρχιτεκτόνων, ο Σύλλογος Ελλήνων Πολεοδόμων και Χωροτακτών και ο Οργανισμός Αθήνας συμμετέχουν στον αγώνα για τη σωτηρία των κτιρίων.

Το ΣΑΚ συμμετείχε στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων όπου και τόνισε την ανάγκη προστασίας του συνόλου, την καταστρατήγηση σε μια αντίθετη περίπτωση της Διεθνούς Συμβάσεως της Γρανάδας και την ανάγκη συστηματικής αποτύπωσης των κτιρίων, που δυστυχώς δεν έχει γίνει ακόμη. Η κατεδάφιση των κτιρίων, χωρίς έστω τη φωτογραφική και αρχιτεκτονική τους τεκμηρίωση, θα σημάνει την ουσιαστική εξαφάνιση των κτιρίων από την ιστορία και τη μνήμη.

Το ΣΑΚ πρότεινε στο Υπουργείο Πολιτισμού να αναλάβει την αποτύπωση των κτιρίων και προσπαθεί να συγκεντρώσει το χρηματικό ποσό που θα επιτρέψει σε δύο νέους αρχιτέκτονες να αποτυπώσουν το σύνολο των κτιρίων. Το απαιτούμενο χρηματικό ποσό ανέρχεται στα €3000 και ζητούμε από όλα τα μέλη της Ε. Ε. να βοηθήσουν.

Αν λοιπόν ενδιαφέρεσθε να βοηθήσετε θα πρέπει να στείλετε την εισφορά σας είτε απευθείας στη Ελληνική Εταιρεία, είτε στο λογαριασμό της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ (Alpha Bank 17 700 200 20000 45), ενημερώνοντάς μας παράλληλα για την κατάθεσή σας (πληροφορίες κα Ε. Γρασία).

Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς

“Λόφος Φιλοπάππου” (Συνέχεια)

Στις 23.01.03 έγινε δημόσια συζήτηση στην Ε.Ε. με αντικείμενο τα έργα στον λόφο του Φιλοπάππου με συμμετοχή, για πρώτη φορά, όλων των εμπλεκόμενων, δηλαδή της ΕΑΧΑ Α.Ε. με τον Πρόεδρό της κ. Γιάννη Καλαντίδη, του ΥΠ.ΠΟ με τις αρχαιολόγους κυρίες Λαζαρίδου και Βογιατζόγλου, εκπροσώπους του Δήμου και της Επιτροπής Πολιτών για το Φιλοπάππου. Η συζήτηση εμπλουτίστηκε με ομιλία του κ. Αλέξανδρου Παπαγεωργίου, αρχιτέκτονα, για τα έργα του Πικιώνη και σφραγίστηκε με την ανάπτυξη των απόψεων της Ε.Ε. από τον Πρόεδρό της κ. Κώστα Καρρά.

Σχετικά με την περίφραξη, παρουσιάσαμε γραπτή θέση της Διευθύντριας της Ιης Εφορίας Αρχαιοτήτων κας Χωρέμη, δημοσιευμένη τον ίδιο μήνα, η οποία έλεγε πως ο λόφος θα ανοίγει το πρωί και θα κλείνει με τη δύση όπως ο Εθνικός Κήπος. Η κα Λαζαρίδου απάντησε προφορικά ότι αυτή ήταν παλαιότερη θέση που δημοσιεύτηκε καθυστερημένα και πως τελικά η περίφραξη δεν θα κλείνει. Έτσι γεννήθηκε το ερώτημα τί νόημα έχει μια περίφραξη που δεν κλείνει. Σε αυτό, ο κ. Καλαντίδης απάντησε πως η προσωπική του ερμηνεία είναι πως υπάρχει μια σημειολογία στην περίφραξη, ότι ο χώρος ελέγχεται. Το δε θέμα του εισιτηρίου έμεινε πάλι ανοικτό, με την έννοια ότι κάποιος μελλοντικός υπουργός θα μπορούσε να το αποφασίσει, έστω και εάν ο σημερινός δεσμεύθηκε να μην το κάνει.

Η μεγάλη πληγή που πιστεύουμε είναι και το ουσιαστικό αίτιο της περίφραξης είναι οι βαριές επεμβάσεις για πρώτη φορά στο τοπίο του Φιλοπάππου με τσιμέντο και σίδερο για την υπαίθρια έκθεση γλυπτών και το θέατρο τύπου Λυκαβηττού, αμφότερα έργα άχρηστα.

Φωτό: ΛΥΔΙΑ ΚΑΡΡΑ

Τεράστιες τσιμεντένιες κατασκευές για την γλυπτοθήκη του Φιλοπάππου. Μάρτιος 2003

Η Ελληνική Εταιρεία απηύθυνε επιστολή στην Γενική Γραμματεία του Υπουργείου Πολιτισμού, ζητώντας να μην γίνουν οι τσιμεντένιες βάσεις για την υπαίθρια έκθεση γλυπτών, η κατασκευή του θεάτρου ή η διάνοιξη δρόμων. Για τα θέματα αυτά θέλουμε να προωθήσουμε αντιπροτάσεις προς το ΚΑΣ, αλλά ακόμα δεν λάβαμε ούτε τα πρακτικά των σχετικών συνεδριάσεων. Φοβόμαστε πολύ μην βρεθούμε προτετελεσμένων.

Συντονιστική Επιτροπή Πολιτών για το Φιλοπάππου

Το φυλλάδιο της Συντονιστικής Επιτροπής Πολιτών για το Φιλοπάππου είναι διαθέσιμο στην Ε.Ε.

“Μια καταστρεπτική ασθένεια των κυπαρισσιών”

Το κυπαρίσσι, ένα από τα πιο χαρακτηριστικά δένδρα του ελληνικού τοπίου, είναι δεμένο με τις παραδόσεις και τους θρύλους του λαού μας. Το πολύτιμο αυτό είδος, τις τελευταίες δεκαετίες έχει υποστεί σημαντικές ζημιές από την «ασθένεια του έλκους του κυπαρισσιού», η οποία προκαλείται από το μύκητα *Seiridium cardinale*. Το παθογόνο εισήχθηκε στην Ευρώπη από την Αμερική στα μέσα περίπου του προηγούμενου αιώνα.

Η ασθένεια έχει λάβει μεγάλη έκταση σε αρκετές περιοχές της Ελλάδας, όπου έχει κυριολεκτικά αφανίσει κυπαρισσώνες, ανεμοφράχτες σε οπωρώνες καθώς και κυπαρίσσια που φύονται σε πάρκα, αρχαιολογικούς χώρους, μοναστήρια και νεκροταφεία. Πολύ συχνά το ποσοστό προσβολής των κυπαρισσιών ξεπερνάει το 50% και φθάνει το 90 ή και το 95%.

Η ασθένεια μπορεί να αντιμετωπιστεί, σε περιοχές που υπάρχει σποραδική εμφάνιση προσβολών, με την κοπή και καταστροφή (κάψιμο) των προσβεβλημένων δένδρων.

Ωστόσο, το μέτρο αυτό δεν μπορεί να έχει κανένα αποτέλεσμα σε περιοχές που η έκταση των προσβολών είναι μεγά-

λη. Χημική καταπολέμηση μπορεί να εφαρμοστεί μόνο προληπτικά σε φυτώρια, για την παραγωγή υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού. Σε περιοχές με εκτεταμένες προσβολές, ο μοναδικός τρόπος αντιμετώπισης της ασθένειας είναι η χρησιμοποίηση ανθεκτικών δένδρων. Στο Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων (ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.), μετά από μακροχρόνια έρευνα, έχουν επιλεγεί ανθεκτικοί στην ασθένεια κλώνοι του κοινού μεσογειακού κυπαρισσιού *Cupressus sempervirens*. Τα ανθεκτικά αυτά κυπαρίσσια μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αποκατάσταση των καταστροφών που έχει επιφέρει η ασθένεια σε αρκετές περιοχές της Ελλάδας. Επίσης, ανθεκτικά στην ασθένεια είναι τα «γλαυκά κυπαρίσσια» (*Cupressus glabra* και *C. arizonica*). Αντίθετα, το είδος *Cupressus macrocarpa* (μια ποικιλία του είναι το Goldcrest) είναι πολύ ευπαθές στο παθογόνο και πρέπει να αποφεύγεται η χρήση του.

Παναγιώτης Τσόπελας

Δρ. Δασολόγος-Φυτοπαθολόγος

ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. - Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων

Αλέξανδρος Παπαγεωργίου

Η εικόνα, ο τόπος & ο αρμονικός λόγος

Συνέντευξη στον Άγγελο Καλογερόπουλο

«Το αρχιτεκτονικό έργο μπορεί να εκφράζει με την ύπαρξή του την συγχρονικότητα ή και τη διαχρονικότητά του. Σημασία όμως έχουν οι δεσμοί του έργου με την φύση και τον τόπο. Έτσι η φύση και ο τόπος θα πρέπει, όπως συμβαίνει με τις ζωογόνες ουσίες που μπαίνουν σ' έναν οργανισμό, να διαρρέουν το ανθρώπινο δημιούργημα της αρχιτεκτονικής και να το αιμοδοτούν με καλλιτεχνική ζωντάνια.»

Ο Αλέξανδρος Παπαγεωργίου, Αρχιτέκτων και Καθηγητής του Εθνικού Μετσοβείου Πολυτεχνείου με σπουδές στις Η.Π.Α. και πλούσιο αρχιτεκτονικό και συγγραφικό έργο, γράφει όσα προηγήθηκαν με αφορμή το έργο του Δημήτρη Πικιώνη για τα έργα της Ακρόπολης, στα οποία και ο ίδιος είχε εργαστεί ως συνεργάτης του. Μετά από την ομιλία του στην Ε.Ε. στις 6 Μαρτίου, είχα μια σύντομη συνομιλία μαζί του όπου μας δόθηκε η ευκαιρία να διαπιστώσουμε τον παρακάτω συλλογισμό: Το αρχιτεκτονικό έργο πρέπει να βγαίνει μέσα από την εποχή του, την οποία και να εκφράζει με τους τρόπους της κατασκευής και τα υλικά που χρησιμοποιεί, θα πρέπει, όμως, ταυτόχρονα, να μην αποστασιοποιείται από τις μνήμες του τόπου της δομής του και να εγγράφεται με σεβασμό στην ομορφιά της φύσης που το περιβάλλει.

Θα μπορούσατε να συμπυκνώσετε σε λίγα λόγια το πιο σημαντικό δίδαγμα που έχετε αποκομίσει από τη συνεργασία σας με τον Πικιώνη;

Όπως ίσως γνωρίζετε, ο Πικιώνης ήθελε στην αρχή να γίνει ζωγράφος. Ο πατέρας του ήταν αυστηρός και ήθελε να του δώσει μια πρακτική κατεύθυνση. Αυτός υπήκουσε στον πατέρα του και έγινε πολιτικός μηχανικός. Μετά όμως επενέβησαν άλλοι καλλιτέχνες της εποχής εκείνης και έπεισαν τον πατέρα του να τον αφήσει να πάει στη Γερμανία, στο Μόναχο, κι εκεί σπούδασε ζωγραφική. Κατόπιν πήγε στο Παρίσι κι

εσπούδασε αρχιτεκτονική. Επομένως, ήταν πολιτικός μηχανικός, αρχιτέκτων και ζωγράφος. Και περισσότερο ήταν ποιητής. Ήταν ένα δημιουργικό πνεύμα και αυτή τη δημιουργικότητα τη μετέφερε στη διδασκαλία του. Η βάση της διδασκαλίας ήταν η εικόνα, αυτό που βλέπουμε, αυτό που δε μιλάει, αλλά που μιλάει μέσω του φωτός και της σκιάς, μέσω των χρωμάτων, μέσω των αντιθέσεων της υφής, μέσω του όγκου και του χώρου, ό,τι περνάει μέσα από το μάτι μας, μέσω του αμφιβληστροειδούς στον εγκέφαλό μας.

Ο Πικιώνης επίσης είχε παρατηρήσει ότι είμαστε ετερόφωτοι και μάλιστα ότι αποδεχόμαστε πολύ εύκολα τα φώτα του τεχνικού πολιτισμού ξεχνώντας την πατρίδα μας. Εκείνο που χαρακτηρίζει την διδασκαλία του είναι να βλέπουμε στο μέλλον αλλά χωρίς να ξεχνάμε το παρελθόν. Το παρελθόν αυτό για την Ελλάδα είχε τρεις φάσεις. Η πρώτη ήταν η αρχαιότητα. Η δεύτερη είναι το Βυζάντιο. Και η τρίτη, που ο Πικιώνης ανέπτυξε ιδιαίτερος και την ελάτρευε ήταν η περίοδος της Τουρκοκρατίας, όπου ο αγράμματος Έλληνας ανέβηκε πάνω στα βουνά, εμπήκε μές στα μοναστήρια και διατήρησε τα ήθη και τα έθιμα. Σ' αυτή την παράδοση που ήταν σαν τους ομηρικούς χρόνους τρόπον τινά, όπου χωρίς τη γραφή μετεδίδοντο οι πληροφορίες, εξητούσε να ξαναβρεί το σχήμα της νέας Ελλάδας.

Επομένως πρώτα έρχεται η οπτική εικόνα και ύστερα ο τόπος. Η εποχή

του ήταν μια επαναστατική εποχή. Ένας μεγάλος αρχιτέκτονας της εποχής εκείνης ήταν ο Walter Gropius, που ήταν και γνωστός του. Ο Λε Κορμπυζιέ έλεγε: το σπίτι είναι μία μηχανή μες στην οποία ζούμε. Αυτοί, λοιπόν, κατέληξαν ότι η Αρχιτεκτονική θα είναι ίδια σε όλο τον κόσμο. Και πράγματι, η μοντέρνα αρχιτεκτονική ήταν ένα κίνημα όπου για πρώτη φορά από το Παρίσι μέχρι το Τόκιο χτίστηκαν κτίρια με τον ίδιο τρόπο. Επομένως η παράμετρος του τόπου δεν έμπαινε μες στην μοντέρνα αρχιτεκτονική. Αντίθετα προς τον Πικιώνη ο οποίος έθεσε την παράμετρο του τόπου, όχι μοναχά αυτού εδώ του τόπου αλλά οποιουδήποτε τόπου. Στην αντίληψη του Πικιώνη υπήρχε πρώτα η εικόνα και έπειτα ο τόπος και ιδιαίτερα η λαϊκή παράδοση, ο λαϊκός πολιτισμός.

Τι θα είχατε να πείτε για τις παρεμβάσεις που γίνονται σήμερα στο Λόφο του Φιλοπάπου μιας που κι εσείς είχατε εργαστεί εκεί.

Ο Πικιώνης ήταν κατά της περιφραξης. Αυτό το οποίο επεδίωκε -και εγώ ως μαθητής του και κατόπιν συνεργάτης του- ήταν η ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων. Μάλιστα ο Πικιώνης εξήλωσε δρόμους, οι οποίοι είχαν χαρακτηριστεί μέσα στους αρχαιολογικούς χώρους. Βεβαίως, υπάρχουν πράγματα με τα οποία δεν συμφωνούν απόλυτα ακόμα κι αυτοί που εργάζονται για την ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων. Π.χ. η οδός Διονυσίου Αρεοπαγίτου που

Φωτό: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Το άνδειρον του Πικιώνη στο λόφο Μουσών (Φιλοπάππου)

καλώς μετετράπη σε πεζόδρομο είναι φτιαγμένη κατά τέτοιο τρόπο σα να ήταν ο ίδιος δρόμος ασφαλτοστρωμένος, αλλά φτιαγμένος με κυβόλιθους ιταλικής προέλευσης. Θα μπορούσε να ξεφύγει από αυτές τις μορφές που είναι μορφές αυτοκινητόδρομου, δεν είναι μορφές πεζοδρόμου. Και να επεκταθεί περισσότερο το πράσινο.

Ωστόσο, τα παράπονα δεν είναι πάντα δικαιολογημένα. Πολλές φορές οι άνθρωποι παραπονούνται και για λόγους ιδιωτικού συμφέροντος. Είναι λανθασμένο, π.χ. να πούμε ότι ο Πικιώνης αποφεύγει το τσιμέντο. Ο Πικιώνης χρησιμοποίησε το τσιμέντο διότι δεν αποφεύγει την εποχή του. Δεν μιμείται μια άλλη εποχή. Αλλά το έργο εξακολουθεί να είναι χειροποίητο. Είναι μες στην εποχή του αλλά εκείνο που παίρνει απ' την άλλη την εποχή είναι η εργασία του τεχνίτη, που γίνεται με το μάτι και με το χέρι επί τόπου όπως γινόταν στο παρελθόν.

Πιστεύετε ότι η αρχιτεκτονική των σχολείων επηρεάζει την αισθητική

και περιβαλλοντική συνείδηση των μαθητών;

Ο Πικιώνης έχει κάνει δύο σχολεία, ένα στον Λυκαβηττό με επιδράσεις από τη μοντέρνα αρχιτεκτονική και ένα στη Θεσσαλονίκη, το Πειραματικό. Το σχολείο έχει μια ορισμένη λειτουργία. Χρειάζεται χώρος και μέσα και έξω για το παιδί. Χρειάζεται φως και επαφή του παιδιού με το δάσκαλο. Επομένως, ένα βασικό χαρακτηριστικό είναι η απλότητα, ώστε λειτουργικά να προσαρμόζεται σωστά στον τρόπο της ζωής του παιδιού. Επομένως καταλήγουμε σε κάποιες λύσεις -τουλάχιστον στην περίπτωση του Πικιώνη- της αρχιτεκτονικής με αίθρια. Το αρχαίο ελληνικό αίθριο. Η λέξις «αισθητική» ήταν άγνωστη στους αρχαίους Έλληνες. Κι όμως μας edίδαξαν την καλή αίσθηση των πραγμάτων. Η λέξη χρησιμοποιήθηκε το 17ο αιώνα, την εποχή του Διαφωτισμού, όταν οι άνθρωποι καθώς είχε προχωρήσει η επιστήμη ήθελαν κι αυτό που ονομάζουμε ωραίο να το βάλουν σε μια τάξη. Ο Π. Μιχαήλ έχει ένα σύστημα ιδεών με το οποίο edί-

δασκε αισθητική. Όταν μιλήσουμε για τον Μιχαήλ θα ξεκινήσουμε από την Ιδέα. Όταν μιλήσουμε για τον Πικιώνη, όμως, θα ξεκινήσουμε από την Εικόνα. Αντιπαλαίουν εδώ δύο διαφορετικές προσεγγίσεις σ' αυτό που λέμε όμορφο. Τα παιδιά που ζουν στο σχολείο δεν επηρεάζονται από την ιδεολογική ανάλυση της αισθητικής του, την οποία άλλωστε και αγνοούν. Αλλά επηρεάζονται από την εικόνα του σχολείου τους μέσα στην οποία ζουν και αναπτύσσονται. Αυτή την εικόνα πολλές φορές τη συντηρούν στη μνήμη τους και βαθύτατα αγαπούν. Γι' αυτό τον λόγο, η εικόνα του σχολείου με τα σχήματα, τις αναλογίες, τους όγκους και τους χώρους της, τα χρώματα και τις υφές, θα πρέπει να εμφυσά στα παιδιά μια αίσθηση γαλήνης και ερασιμότητας που να εγκλείει μέσα της και τα νοήματα του τόπου τους και της πολιτισμικής του μνήμης. Σε αυτά τα αιτήματα της ανάπτυξης μιας υγιούς εικόνας στην ψυχή των παιδιών ανταποκρίθηκε ο Πικιώνης με τα σχολεία του στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Σχεδιασμός και Παραγωγή Παιδαγωγικού Υλικού για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Το βίωμα και το μήνυμα*

Στο «Μείζον Ελληνικό Λεξικό» των Τεγόπουλου-Φυτράκη, διαβάζουμε στο λήμμα «συμπόσιο», μεταξύ άλλων, τα εξής: «συμπόσιο (το) ουσ. [<αρχ. συμπίνω < συν+πίνω], επιστημονικό συνέδριο στο οποίο μετέχει περιορισμένος αριθμός ειδικών, που συζητούν και εκθέτουν τις απόψεις τους για ένα ειδικό θέμα».

Σε αυτό το αποτέλεσμα στόχευσε και το Πανελλήνιο Συμπόσιο με θέμα «Σχεδιασμός και Παραγωγή Παιδαγωγικού Υλικού για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση», που διοργάνωσε το **Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης** της Ελληνικής Εταιρείας στους φιλόξενους χώρους και με τη συνεργασία του **Πανεπιστημίου Πειραιώς**. Θελήσαμε να μαζευτούμε, «να φάμε και να πιούμε» -κατά την έκφραση του Καραγκιόζη, αγαπημένου ήρωα του λαϊκού θεάτρου σκιών- αλλά και να δούμε, να ακούσουμε, να συσκεφθούμε και να αποφασίσουμε, όλοι εμείς οι «ειδικοί» (για διαφορετικούς λόγους και από διαφορετικό μετερίζι ο καθένας, με μια κοινή -ωστόσο- βαθύτερη επιδίωξη), τι είδους εκπαιδευτικό υλικό έχουμε, αλλά και τι είδους εκπαιδευτικό υλικό θα θέλαμε να έχουμε στα χέρια μας. Γιατί όσο καλός και να είναι ο «μάστορας» κι όσο δυναμικό και πολυτάλαντο το έμπυχο υλικό του, αν τα «εργαλεία» του δεν τον βοηθούν, είναι πολύ πιθανό το αποτέλεσμα να καταστεί μικρότερο των προσδοκιών και της προσπάθειάς του. Η εκπαίδευση, εξάλλου, είναι μια σχέση αλληλεξάρτησης και αμφίδρομης επικοινωνίας, που εξελίσσεται σε βίωμα διαδραστικό και συχνά ανεξίτηλο. Γι' αυτό οφείλουμε να μην παραβλέπουμε καμία της διάστασης.

Το Συμπόσιο σημείωσε μεγάλη

Από την Έκθεση Παιδαγωγικού Υλικού, που παρουσιάστηκε στο πλαίσιο του Συμποσίου

επιτυχία, τόσο από άποψη προσέλευσης (450 άτομα από όλη την Ελλάδα, εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, μουσειοπαιδαγωγοί, εκπρόσωποι Μη Κυβερνητικών Περιβαλλοντικών Οργανώσεων, δημοσίων και ιδιωτικών εκπαιδευτικών φορέων, συμμετοχή του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου, κ.ά.), όσο και από άποψη περιεχομένου (32 προφορικές και 32 γραπτές ανακοινώσεις, 25 εργαστήρια, 25 συμμετοχές στην έκθεση παιδαγωγικού υλικού). Θα λέγαμε ότι αποτέλεσε το εφελτήριο για την έναρξη ενός πολυδιάστατου διαλόγου χωρίς στεγανά, αλλά και μια ρεαλιστική αποτύπωση της κατάστασης, που χαρακτηρίζει τα τελευταία χρόνια το σχεδιασμό και την παραγωγή παιδαγωγικού υλικού στη χώρα μας. Ποικιλία, ευρηματικότητα, μεράκι, αλλά και σύγχυση και έλλειψη συγκεκριμένων και «πιστοποιημένων» προδιαγραφών είναι μερικά από τα χαρακτηριστικά που συνθέτουν τον ευαί-

σθητο και σημαντικό αυτόν τομέα, ο οποίος εκφράστηκε τόσο μέσα από τις προγραμματισμένες εργασίες του Συμποσίου, όσο και από τις αυθόρμητες παρεμβάσεις των συμμετεχόντων.

Το Συμπόσιο καθρέφτισε με τον πλέον εύγλωττο και παραστατικό τρόπο το γεγονός ότι ο εκπαιδευτικός κόσμος είναι μία «μικροκοινωνία», που τη χαρακτηρίζει τεράστια...βιοποικιλότητα! Καθώς και το ότι η αγωγή και το μορφωτικό επίπεδο του ανθρώπου, είτε αυτός είναι εκπαιδευτικός είτε όχι, δε φαίνεται τόσο από το πως ζητά να αποκομίσει κάτι προς όφελός του, αλλά από το πως προσφέρει και συνεισφέρει σε ένα σκοπό. Από το πως αντιμετωπίζει και διαχειρίζεται τις κρίσεις, την αδικία, το λάθος, καταστάσεις στις οποίες παίζει τεράστιο ρόλο η λεγόμενη «συναισθηματική νοημοσύνη». Από το πώς εκφράζεται, με το σώμα και με το λόγο, αναλύει και συνθέτει, τρωτεί και αξιολογεί. Από το πόσο αυτο-

Άποψη της αίθουσας συνεδρίων στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς, κατά την έναρξη του Συμποσίου.

νόητο θεωρεί το να βάλει «μέσον» για να επιτύχει το στόχο του, ή να ακολουθήσει την έντιμη, αλλά κοπιαστική «ευθεία οδό»...

Στο Συμπόσιο φάνηκε ότι όχι μόνο δεχτήκαμε και οι ίδιοι ως μαθητές, αλλά και ότι συνεχίζουμε -ως ενήλικοι πλέον επαγγελματίες- να υπηρετούμε μια εκπαίδευση, που στηρίζεται στην «παπαγαλία» και το μηρυκασμό και στις έτοιμες, "fast food" λύσεις. Λύσεις οι οποίες είναι ταυτόχρονα και επιλογές διαίτης, αλλά σε καμία, δυστυχώς, περίπτωση επιλογές υγιεινής «πνευματικής διατροφής». Και μετά απορούμε γιατί τα παιδιά μας δεν αποκτούν αυτόνομη και κριτική σκέψη και γιατί, όσο περνούν τα χρόνια, συζητάμε αποκλειστικά και μόνο για να πάρουμε αποφάσεις και όχι για να μάθουμε να συζητάμε και για να γινόμαστε καλύτεροι άνθρωποι μέσα από το διάλογο. Αλλά φάνηκε, επίσης, στο εν λόγω Συμπόσιο και το πόσο θέλουμε να διορθώσουμε τα «κακώς κείμενα», να εισάγουμε στη δουλειά μας νέα ήθη, να απελευθερώσουμε τις δημιουργικές μας ιδέες και τις αναξιοποίητες δυνατότητές μας.

Στο Συμπόσιο φάνηκε ότι το σύνθημα είναι να μιλάμε όλοι μαζί για να μιλήσουμε και όχι για να ακουστούμε και ότι δυσκολευόμαστε πολύ να σιωπήσουμε, για να ακούσουμε και τους συνομιλητές μας. Παράλληλα, φάνηκε ότι διψάμε τόσο πολύ για γνώση και επικοινωνία, ώστε προκειμένου να δηλώσουμε το παρόν σε μια διοργάνωση που κεντρίζει το ενδιαφέρον μας και εγείρει εύλογες προσδοκίες, αψηφούμε τις κακές καιρικές συνθήκες, τις κατολισθήσεις και τα προβλήματα στο εθνικό οδικό δίκτυο και παραμερίζουμε τις όποιες προσωπικές μας επιφυλάξεις για τη χαρά και τη δυσκολία της συμμετοχής.

Αυτό είναι η εκπαίδευση, οι εκπαιδευτικοί και το εκπαιδευτικό υλικό στη χώρα μας: ένα καλειδοσκόπιο, μια συνισταμένη πολλών και ετερόκλητων συχνά δυνάμεων, με εκπλήξεις, ευτράπελα, μαγεία, περιπέτεια, προχειρότητα, φτήνια, αλλά και περίσσειμα ψυχής. Ένα καλειδοσκόπιο, στους ρόδακες και τα πολύχρωμα μονοπάτια του οποίου, μπορεί να συναντήσεις ανθρώπους αμετροεπείς, βερ-

μπαλιστές και καιροσκόπους, αλλά και ανθρώπους αθόρυβα δημιουργικούς, σεμνούς «γεφυροποιούς» και ακούραστους σκαπανείς. Ίσως θα πρέπει να σκάψεις πολύ βαθιά για να ανακαλύψεις τα διαμάντια, αλλά, ευτυχώς για όλους μας, τα διαμάντια υπάρχουν και η λάμψη τους είναι εκτυφλωτική και ανακουφιστικά εμψυχωτική.

Ακούσαμε πάρα πολλά θετικά σχόλια για το Συμπόσιο. Ακούσαμε και κάποια αρνητικά. Όλα καλοδεχούμενα και όλα «προς γνώση και συμμόρφωση», αφού η αλήθεια βρίσκεται -κατά κανόνα- κάπου στη μέση. Στο να αφουγκραστεί κανείς με ηρεμία και περίσκεψη τα πραγματικά δεδομένα και τις ανάγκες του μέσου όρου. Διότι ο μέσος όρος πρέπει να είναι το σημείο εκκίνησης μας, εφόσον ως εκπαιδευτικοί λειτουργοί, οι οποίοι δραστηριοποιούμαστε μέσα από πολλά και διαφορετικά μεταξύ τους πλαίσια, συνθήκες και θέσεις εργασίας, οφείλουμε «να είμαστε ρεαλιστές: να επιδιώκουμε το αδύνατο». Για «να σηκωθούμε λίγο ψηλότερα», όπως διαχρονικά μας προτρέπει ο μεγάλος μας δάσκαλος και ποιητής, Γιώργος Σεφέρης. Η εκπαίδευση είναι ένας ακαταπόνητος στίβος, ένας συνεχής αγώνας. Ας προσπαθήσουμε να υπηρετήσουμε με επιμονή και πάθος την εξουσία της ουσίας.

Εύη Τσιτιρίδου, Εκπαιδευτικός

** Το κείμενο αυτό απηχεί προσωπικές απόψεις και περιγράφει το βίωμα του Συμποσίου από τη σκοπιά της διοργάνωσης και του γενικού συντονισμού του. Η Ε. Ε. θα προχωρήσει σύντομα στην έκδοση των Πρακτικών του Συμποσίου, όπου θα καταγραφούν λεπτομερώς το περιεχόμενο και τα συμπεράσματα των εργασιών του.*

Τις φωτογραφίες του Συμποσίου τράβηξε ο κ. Παύλος Κοσμίδης, τον οποίο και ευχαριστούμε θερμά.

Νέα από την Ευρώπη

από το **ENDS DAILY**

“Θεαματική Αύξηση της Παραγόμενης Αιολικής Ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση” (07.02.03)

Η παραγωγή αιολικής ενέργειας (wind power capacity) στην Ευρωπαϊκή Ένωση αυξήθηκε κατά 34% μέσα στο 2002, φτάνοντας, στο σύνολό της, τα 23,056 μεγαβάττ, ανακοίνωσε η Ευρωπαϊκή Ένωση Αιολικής Ενέργειας. Η Ένωση επιθυμεί μεγαλύτερη πολιτική υποστήριξη για την αιολική ενέργεια «πέρα από την Γερμανία, Ισπανία και Δανία, που σήμερα αντιστοιχούν στο 89% της αγοράς για το 2002.»

“Το Ηνωμένο Βασίλειο Επιμένει στη Μείωση Εκπομπών Διοξειδίου του Άνθρακα κατά 60%” (24.02.03)

Το Ηνωμένο Βασίλειο αποκάλυψε σήμερα ένα τολμηρό στόχο, δεσμευόμενο να μειώσει τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα κατά 60% μέχρι το 2050, συμβουλευόμενος - με την

υποστήριξη της Σουηδίας - τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες να κάνουν το ίδιο. Ο στόχος της μείωσης κατά 60% των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα είναι, κατά γενική ομολογία, ο πιο φιλόδοξος που έχει ποτέ υιοθετηθεί από βιομηχανική χώρα και μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τη συζήτηση για επιθυμητούς μελλοντικούς στόχους εκπομπών στο πλαίσιο του πρωτοκόλου του Κιότο. Σε ένα κοινό γράμμα προς την Ελληνική Προεδρία, ο κ. Μπλερ και ο Σουηδός ομόλογός του Gvran Persson προκαλούν όλους τους Ευρωπαίους ηγέτες να δεσμευθούν για μείωση εκπομπών της τάξεως του 60% μέχρι το 2050.

“Επικίνδυνα Πλοία Εισέρχονται ακόμα σε Ισπανικά Ύδατα” (14.02.03)

Μελέτη που δημοσιεύτηκε αυτήν την εβδομάδα από Ισπανικό περιβαλλοντικό οργανισμό αποκαλύπτει ότι κατά μέσο όρο, 700, «επικίνδυνα» δεξαμενόπλοια επισκέπτονται τα ισπανικά λιμάνια κάθε χρόνο. «Εάν οι

κανόνες για τα δεξαμενόπλοια που δεν πληρούν τους όρους εφαρμόζονταν αυστηρά, η αγορά πετρελαίου στην Ισπανία θα είχε παραλύσει», ανακοίνωσε ο Διευθυντής της Cema Ricardo Aguilar, τονίζοντας ότι «η νομοθεσία εισήχθη βιαστικά, ανταποκρινόμενη στην κοινωνική πίεση» και απέτυχε «να αντιμετωπίσει σοβαρά τη χαοτική κατάσταση της ναυτιλιακής κυκλοφορίας.» Σε σχετική ανακοίνωσή της, η Greenpeace Ισπανίας δήλωσε ότι έχει ζητήσει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διεξάγει προκαταρκτική εξέταση κατά της ισπανικής κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της τραγωδίας του «Prestige».

Η Greenpeace ισχυρίζεται ότι η κυβέρνηση, προστάζοντας το «Prestige» να αποχωρήσει από τα ισπανικά ύδατα σε πολύ δυσχερείς καιρικές συνθήκες, απέτυχε να πάρει αποτελεσματικά μέτρα για την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος, αντιπαρέχοντας, έτσι, τον σχετικό ευρωπαϊκό νόμο.

Η Επίτροπος για το Περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κυρία Margot Wallstrom, και ο κος Κώστας Καρράς κατά την εκδήλωση κοπής βασιλόπιτας της Ε.Ε. στις 9/01/03

ΓΙΝΕ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ / ΕΘΕΛΟΝΤΡΙΑ !

ΑΝΟΙΚΤΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ
ΠΡΟΣ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ / ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΗΣ Ε.Ε.

Αγαπητά μέλη, αγαπητοί φίλοι,

Καθώς η δράση μας έχει αυξηθεί, η Ελληνική Εταιρεία έχει ακόμα μεγαλύτερη ανάγκη εθελοντικής προσφοράς γνώσεων, εργασίας και πόρων των μελών και φίλων της. Για το λόγο αυτό, ζητούμε την υποστήριξή σας στις ποικίλες δραστηριότητες που πραγματοποιούνται είτε στο χώρο μας είτε εκτός Εταιρείας.

Σας παρακαλούμε να σημειώστε με ☒ μία ή περισσότερες από τις παρακάτω δραστηριότητες στις οποίες επιθυμείτε να προσφέρετε και να στείλετε το απόκομμα στην **Ελληνική Εταιρεία** το συντομότερο. **Υπόψη:** κας Χριστίνας Λάσκαρη.

Η βοήθειά σας είναι πολύτιμη!

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

ΕΠΙΘΥΜΩ ΝΑ ΓΙΝΩ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ/ΕΘΕΛΟΝΤΡΙΑ!

Όνοματεπώνυμο:

Τηλέφωνο επαφής:

Fax:

E-mail:

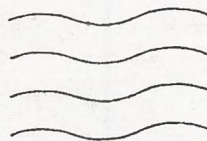
Ημέρες και ώρες (πρωί - απόγευμα) που μπορώ να προσφέρω ως εθελοντής/εθελόντρια:

ΠΡΟΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
 ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
 ΤΡΙΠΟΔΩΝ 28,105 58 ΑΘΗΝΑ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΤΗΝ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

- ☐ 1. Επάνδρωση περιπτέρων της Ε.Ε. σε οικολογικές και πολιτιστικές εκθέσεις (ενημέρωση των περαστικών, διαχείριση αιτήσεων φίλων)
- ☐ 2. Σχέσεις με Τοπικές Επιτροπές ή κάποια συγκεκριμένη Τοπική Επιτροπή
- ☐ 3. Επάνδρωση υπηρεσίας Άμεσης Δράσης, ανταποκρινόμενη σε εκκλήσεις από όλη τη χώρα για:
 - α. αρχιτεκτονική
 - β. φύση
 - γ. ρύπανση
- ☐ 4. Υποδοχή καλεσμένων στο κτίριο της Ε.Ε. (καλωσόρισμα, ξενάγηση στο κτίριο, ενημέρωση για τις δραστηριότητες της Εταιρείας, διαχείριση αιτήσεων φίλων)
- ☐ 5. Υποστήριξη του πωλητηρίου της Ε.Ε. (λειτουργία ταμειακής μηχανής, συσκευασία δώρων)
- ☐ 6. Υποστήριξη στις απογευματινές δραστηριότητες της Ε.Ε. / Διαλέξεις, Μουσικές Βραδιές, Προβολές φιλμ
- ☐ 7. Υποστήριξη στην ετοιμασία του Δελτίου της Ε.Ε.
 - α. επιμέλεια κειμένων
 - β. προετοιμασία ταχυδρόμησης
- ☐ 8. Εργασία στο φωτογραφικό και γενικό αρχείο
- ☐ 9. Λήψη φωτογραφιών:
 - α. κατά τη διάρκεια εκδηλώσεων της Ε.Ε.
 - β. για θέματα αρχιτεκτονικής και φύσης στην Αθήνα ή σε άλλες περιοχές
- ☐ 10. Σχέσεις και δραστηριότητα με ξένα μέλη
- ☐ 11. Δραστηριότητες περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για την προστασία του περιβάλλοντος
και της πολιτιστικής κληρονομιάς

Σωματείο μη κερδοσκοπικό

Τριπόδων 28, Πλάκα, 105 58 Αθήνα

www.ellinikietairia.gr

Τηλ.: 210 32 25 245 & 32 26 693 • Fax: 210 32 25 240

Ιδιοκτησία ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Εκδότης: Κ. Καρράς

Τυπώνεται σε 4.000 αντίτυπα

Υπεύθυνη έκδοσης: Χριστίνα Λάσκαρη

Επιμέλεια εντύπου: Καίτη Θεοδωρίδου

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση: ΝΙΚΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

Παραγωγή: ΝΙΚΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.